

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2022/110/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2023 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган

Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Женисбек

Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Үүрийнтуяа

Утас: 90832211 Цахим хаяг: uuriintuya.b@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	17
4.1 Ерөнхий зүйл.....	17
4.2 Материаллаг байдал.....	17
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	17
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	19
5.1 Төлбөрийн акт	19
5.2 Албан шаардлага	19
2. Үйлчилгээний албан хаагчдад ур чадварын үнэлгээ хийгээгүй, ур чадварын нэмэгдэл олгоогүй.	Error! Bookmark not defined.
5.3 Зөвлөмж.....	20
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
БСШУСС	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайд

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2064
E-mail: bayanulgi@audit.gov.mn

ЦЭНГЭЛ СУМЫН ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН 1 ДҮГЭЭР СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ Ж.АЛИМА ТАНАА

2023.02.24 № 173

тантай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовн ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан, Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

1. Жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлийг баримтжуулаагүй, тооллогын дүнгээр хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, санхүүгийн тайлан дахь 481.5 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдлийг тулган баталгаажуулах боломжгүй байна. Няравын аж ахуй, бичиг хэрэг, урсгал засварын материалын зарцуулалтын тайлан гаргаагүй зэрэг нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.4, 12 дугаар зүйлийн 12.1, 12.2, 18 дугаар зүйлийн 18.1, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, 20.2.6 гэсэн заалтууд болон УСНББОУС 1 стандартуудад нийцэхгүй, толилуулга, оршин байх, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Өмч хөрөнгийн бүртгэл тооллого, төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтад тавих дотоод хяналт хангалтгүй байна.

Аудитын гол асуудал

БСШУС-ын сайд, Сангийн сайдын 2018 оны А/024/11 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

багшаас бусад, захиргааны удирдлага, боловсролын бусад ажилтны орон тооны жишиг норматив"-ыг зөрчиж нярвын 1 орон тоог илүү ажиллуулж төсвөөс 8.4 сая төгрөгийн үргүй зардал гаргасан.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ өнгид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>62,250,499.00</u>	<u>142,741,670.00</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	84,384,654.00
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31110	Төгрөг	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	84,384,654.00
3121	Төгрөг	-	84,384,654.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	84,384,654.00
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	-
33	АВЛАГА	1,987,977.00	-
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,987,977.00	-
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	60,262,522.00	58,357,016.00
354	Хангамжийн материал	60,262,522.00	58,357,016.00
35410	Бичиг хэргийн материал	178,000.00	597,100.00
35420	Аж ахуйн материал	27,842,700.00	45,887,494.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	288,022.00	230,022.00
35450	Барилгын засварын материал	200,000.00	389,000.00
35460	Хүнсний материал	24,733,050.00	4,232,650.00
35470	Бусад хангамжийн материал	7,020,750.00	7,020,750.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,605,363,487.59</u>	<u>1,516,392,324.59</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,605,363,487.59	1,516,392,324.59
392	Биет хөрөнгө	1,551,226,487.61	1,462,365,324.65
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,753,428,706.00	1,753,428,706.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(334,158,457.76)	(448,356,483.80)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	5,065,200.00	5,065,200.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,065,200.00)	(5,065,200.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	224,058,002.00	235,148,368.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(176,586,093.79)	(175,741,540.39)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	148,165,617.80	174,071,317.80
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(90,165,030.74)	(102,668,787.06)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	19,237,902.00	14,010,952.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(17,732,267.90)	(12,505,317.90)
39217	Ном	24,978,110.00	24,978,110.00
393	Биет бус хөрөнгө	<u>54,136,999.98</u>	<u>54,026,999.94</u>
39301	Програм хангамж	550,000.00	550,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(55,000.02)	(165,000.06)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	53,642,000.00	53,642,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	-

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,667,613,986.59</u>	<u>1,659,133,994.59</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	=	=
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	-
413	Өглөг	-	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,667,613,986.59</u>	<u>1,659,133,994.59</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,667,613,986.59	1,659,133,994.59
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	586,066,331.00	586,066,331.00
51101	Өмч: - төрийн	586,066,331.00	586,066,331.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(774,639,765.81)	(783,119,757.81)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(774,639,765.81)	(774,639,765.81)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(8,479,992.00)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,856,187,421.40	1,856,187,421.40
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,667,613,986.59</u>	<u>1,659,133,994.59</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,563,239,476.80	3,183,549,100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	23,215,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	22,565,000.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	-	22,565,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	3,065,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	19,500,000.00
122	Тусламжийн орлого	-	650,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	-	650,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,563,239,476.80	3,160,334,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,402,901,274.80	2,864,735,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	2,837,611,400.00
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	71,344,474.80	27,124,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,331,556,800.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,462,202.00	1,620,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,462,202.00	1,620,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	158,876,000.00	293,978,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	158,876,000.00	293,978,500.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,655,269,253.82	3,190,351,011.40

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,655,269,253.82	3,190,351,011.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,540,873,673.82	2,996,980,011.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,840,251,154.00	2,147,865,277.00
210101	Үндсэн цалин	1,717,807,934.00	1,626,953,065.00
210102	Нэмэгдэл	-	475,005,312.00
210104	Урамшуулал	113,090,000.00	45,906,900.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	9,353,220.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	248,746,300.00	269,200,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	175,043,700.00	183,056,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	18,425,600.00	21,536,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,740,500.00	17,228,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,685,200.00	4,307,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	36,851,300.00	43,072,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	160,000,000.00	199,159,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,564,083.00	6,049,674.00
210302	Түлш, халаалт	156,335,917.00	191,109,326.00
210303	Цэвэр, бохир ус	100,000.00	2,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	62,918,627.00	-
210401	Бичиг хэрэг	817,402.00	-
210402	Тээвэр, шатахуун	1,225,000.00	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,635,400.00	-
210404	Ном, хэвлэл	518,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	550,000.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,297,500.00	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	48,875,325.00	-
2105	Нормативт зардал	88,767,270.00	148,415,546.00
210502	Хоол, хүнс	81,043,670.00	148,415,546.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	-
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	452,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	452,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,734,500.00	16,288,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,134,500.00	3,065,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	13,223,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	137,003,822.82	216,051,388.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	68,468,006.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,141,420.00	19,553,100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	126,862,402.82	128,030,282.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	114,395,580.00	193,371,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	105,742,500.00	193,371,000.00

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	105,742,500.00	193,371,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	8,653,080.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,653,080.00	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-
221001	Их засвар	-	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(92,029,777.02)	(6,801,911.40)
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	-
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	1,678,080.60
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	1,678,080.60
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал	-	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(1,678,080.60)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(92,029,777.02)	(8,479,992.00)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2,491,895,002.00	3,136,274,900.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	3,065,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	3,065,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	3,065,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		3,065,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,491,895,002.00	3,133,209,900.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,331,556,800.00	2,837,611,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		2,837,611,400.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,331,556,800.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,462,202.00	1,620,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,462,202.00	1,620,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	158,876,000.00	293,978,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	158,876,000.00	293,978,500.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,486,175,002.00	3,038,927,246.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,486,175,002.00	3,038,927,246.00

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,371,779,422.00	2,845,556,246.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,839,821,795.00	2,145,877,300.00
210101	Үндсэн цалин	1,717,656,195.00	1,624,965,088.00
210102	Нэмэгдэл		475,005,312.00
210104	Урамшуулал	113,090,000.00	45,906,900.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	9,075,600.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	248,746,300.00	269,200,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	175,043,700.00	183,056,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	18,425,600.00	21,536,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,634,300.00	17,228,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,791,400.00	4,307,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	36,851,300.00	43,072,100.00
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/		
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	157,876,000.00	199,101,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,564,083.00	6,049,674.00
210302	Түлш, халаалт	154,211,917.00	191,051,326.00
210303	Цэвэр, бохир ус	100,000.00	2,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,278,802.00	-
210401	Бичиг хэрэг	1,787,802.00	-
210402	Тээвэр, шатахуун	1,225,000.00	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,571,400.00	-
210404	Ном, хэвлэл	1,130,900.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	550,000.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,013,700.00	-
2105	Нормативт зардал	96,948,425.00	128,078,046.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	731,200.00	-
210502	Хоол, хүнс	89,824,825.00	128,078,046.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,392,400.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	1,100,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,100,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	452,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	452,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,850,900.00	17,774,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,250,900.00	3,065,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		14,709,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,805,200.00	84,425,100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		57,447,600.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,805,200.00	26,977,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	114,395,580.00	193,371,000.00

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	105,742,500.00	193,371,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	105,742,500.00	193,371,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	8,653,080.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,653,080.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>5,720,000.00</u>	<u>97,347,654.00</u>
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	5,720,000.00	12,963,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	5,720,000.00	12,963,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	5,720,000.00	12,963,000.00
220001	Барилга байгууламж		
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	5,720,000.00	12,963,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(5,720,000.00)</u>	<u>(12,963,000.00)</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	84,384,654.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		84,384,654.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	586,066,331.00	1,856,187,421.40	(774,639,765.81)	1,667,613,986.59
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	586,066,331.00	1,856,187,421.40	(774,639,765.81)	1,667,613,986.59
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	586,066,331.00	1,856,187,421.40	(774,639,765.81)	1,667,613,986.59
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	586,066,331.00	1,856,187,421.40	(774,639,765.81)	1,667,613,986.59
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	586,066,331.00	1,856,187,421.40	(774,639,765.81)	1,667,613,986.59
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(8,479,992.00)	(8,479,992.00)
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	586,066,331.00	1,856,187,421.40	(783,119,757.81)	1,659,133,994.59

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,134,654,900.00	3,050,270,246.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,134,654,900.00	3,050,270,246.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,932,660,100.00	2,856,899,246.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,144,257,300.00	2,144,257,300.00
210101	Үндсэн цалин	1,692,300,000.00	1,624,965,088.00
210102	Нэмэгдэл	409,290,400.00	475,005,312.00
210104	Урамшуулал	42,666,900.00	44,286,900.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	269,200,800.00	269,200,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	183,056,300.00	183,056,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	21,536,200.00	21,536,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	17,228,800.00	17,228,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,307,400.00	4,307,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	43,072,100.00	43,072,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	199,101,000.00	199,101,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,741,000.00	6,049,674.00
210302	Түлш, халаалт	189,360,000.00	191,051,326.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,000,000.00	2,000,000.00
2105	Нормативт зардал	135,398,900.00	128,078,046.00
210502	Хоол, хүнс	135,398,900.00	128,078,046.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,100,000.00	1,100,000.00
210604	Урсгал засвар	1,100,000.00	1,100,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,512,000.00	21,512,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,065,000.00	3,065,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	18,447,000.00	18,447,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	162,090,100.00	93,650,100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	134,419,600.00	66,672,600.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	27,670,500.00	26,977,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	201,994,800.00	193,371,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	201,994,800.00	193,371,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	201,994,800.00	193,371,000.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,134,654,900.00	3,134,654,900.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,837,611,400.00	2,837,611,400.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,837,611,400.00	2,837,611,400.00

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	293,978,500.00	293,978,500.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	293,978,500.00	293,978,500.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	3,065,000.00	3,065,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,065,000.00	3,065,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		84,384,654.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	158	160
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	109	111
620003	Үйлчлэх ажилтан	48	48
620004	Гэрээт ажилтан		
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	1,747	1,747
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	1,747	1,747
630001	Төрийн өмчит ЕБС	1,747	1,747
630002	Хувийн ЕБС		
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	158	160
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	106	108
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн йлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	2	2
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	2	2
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	48	48

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,462,202.00	1,620,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,462,202.00	1,620,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,462,202.00	1,620,000.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	1,620,000.00
210101	Үндсэн цалин		
210104	Урамшуулал		1,620,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,462,202.00	-
210401	Бичиг хэрэг	912,202.00	

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210402	Тээвэр, шатахуун		
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	550,000.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,462,202.00	1,620,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,462,202.00	1,620,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,462,202.00	1,620,000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль нь “Хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, суралцахад бүх талын хамтын ажиллагаа, оролцоог хангаж хичээл, сургалтын үйл ажиллагааг үр дүнтэй зохион байгуулах, багш, эцэг эх, асран хамгаалагчийн оролцоо, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн, сурлагын хоцрогдлыг арилгах” зорилго дэвшүүлэн ажилласан байна..

Дээрх зорилгыг биелүүлэхээр дараах зорилтуудыг дэвшүүлэн ажилласан байна. Үүнд:

- Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйлийн үед малчин айлын хүүхдүүдэд сургалтыг тасралтгүй үргэлжлүүлэх бэлэн байдлыг бүрдүүлэх, цахим хичээлээр хичээл заах боломж бүрдүүлэх, харилцах дэвтэр болон бие даан ажиллах даалгаврын сантай болох
- Багш бүр хоцрогдлыг арилгах талаар тусгай төлөвлөгөө гаргаж, суралцагчдын сургалтын чанарт ахиц гаргах
- Чадвартай багшийг сонгон шалгаруулах шалгаруулалтыг ил тод шударгаар зохион байгуулах зорилго, зорилтыг мөрдлөг болгох
- Суралцагчийн эзэмшвэл зохих мэдлэг, чадварын явц, үр дүнд тогтмол шинжилгээ хийж хоцрогдлыг арилгах сургалтын хөтөлбөрийн агуулгыг бүрэн эзэмшүүлж ажиллах
- Дунд, ахлах ангийн суралцагч ажил мэргэжлийн чиг баримжаатай болох, мэргэжлээ зөв сонгоход дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэсэн зорилтот арга хэмжээг сургууль бүр төлөвлөн үр дүнтэй хэрэгжүүлэх

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль нь Боловсролын тухай хууль, Бага, дунд боловсролын тухай хууль болон бусад боловсролын байгууллагуудад мөрдөж байгаа хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна.

Улсын Их Хурлаас Төсвийн тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар оруулсан өөрчлөлтөөр боловсролын салбарын байгууллагууд улсын төсвөөс санхүүжиж, БСШУС-ын харьяа Боловсролын ерөнхий газарт санхүүгийн тайлангаа нэгтгэлд тушаадаг болсон байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын албанаас сургуулийн 2020-2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж, 2.4 сая төгрөгийн акт тогтоож, төлбөрийн барагдуулсан. Дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль нь сургуулийн захирлын 2019 оны 103 тоот тушаалаар “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг”-ийг батлан мөрдөж ажилласан байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 8.5 сая төгрөгөөр буюу 0.5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө		84,384.7	84,384.65
Авлага	1,987.8		(1,987.98)

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Урьдчилж гарсан зардал			-
Бараа материал	60,262.5	58,357.0	(1,905.51)
Үндсэн хөрөнгө	1,605,363.5	1,516,392.3	(88,971.16)
Нийт хөрөнгө	1,667,614.0	1,659,134.0	(8,480.0)
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,667,614.0	1,659,134.0	(8,480.0)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,667,614.0	1,659,134.0	(8,480.0)

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Дээрх хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, дансанд нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна..

Мөнгөн хөрөнгийн данс оны эцэст 84.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан нь нормативт зардал, бараа үйлчилгээний зардал, үдийн цайны зардлуудын хэмнэлт байна. Дээрх зардлуудаас хоол, үдийн цайны зардлын хэмнэлт 15.9 сая төгрөг байна.

Оны эхний авлагаа барагдуулсан Урьдчилж гарсан зардал данс оны эхэн, эцэст үлдэгдэлгүй байна.

Бараа материалын данс 1.9 сая төгрөгөөр буурсан нь хоол хүнс болон түлш шатах тослох материалын үлдэгдэл буурсан, аж ахуйн бичиг хэргийн үлдэгдэл нэмэгдсэнтэй холбоотой, аж ахуйн материалын үлдэгдэл 18.0 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн ба тайлант онд 19.5 сая төгрөгийн аж ахуйн материал үнэ төлбөргүй хүлээн авсан байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс 31.8 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 13.0 сая, үнэ төлбөргүй 27.8 сая төгрөгийн хөрөнгө хүлээн авч, 7.1 сая төгрөгийн хөрөнгө акталж, 1.9 сая төгрөгийн 0.2 сая төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй хөрөнгийн шилжүүлж, үндсэн хөрөнгөнд тайлант онд 128.0 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсантай холбоотой байна.

Сумын ИТХ-ын хуралдааны 19 дугаар тогтоолоор элэгдлээ бүрэн нөхсөн 7.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө данснаас хассан боловч сургуулийн захирлын тушаалаар устгалын комисс байгуулж, акталж устгаагүй байна.

Сургуулийн захирлын 2022 оны А/20 дугаар тушаалаар байгуулагдсан жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллого хийх ажлын хэсэг тооллогын бүртгэлийг хагас дутуу хөтөлсөн, тооллогын дүнг хэлэлцэж тооллогын бүртгэлийг баримтжуулаагүй, нягтлан бодогч нь тооллогын дүнгээр тооцоо бодсон акт үйлдэж, үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, үүнээс шалтгаалан санхүүгийн тайлан дахь үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдэл болох 481.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг тулган баталгаажуулах боломжгүй байна.

Өр төлбөр дансыг оны эцэст үлдэгдэлгүй тайлагнасан боловч 3.5 сая төгрөгийн татварын өглөгийг санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаж харуулаагүй орхигдуулсан байна.

Тайлант онд -8.5 сая төгрөгийн үр дүнтэй ажилласантай холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс -8.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт БӨА-2022/110/НА-СТА-ТШЗ

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Тус сургуулийн 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 3,180.2 сая, орон нутгийн төсвөөс 194.0 сая, нийт зарлагыг 3,374.2 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсвийг хянаж Төсвийн төслийн саналаас 239.6 сая төгрөгөөр бууруулж 3,134.6 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсөвт тодотгол хийж төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 11 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,837.6 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 294.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 3.1 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос нийтдээ 3,134.7 сая төгрөгөөр бүрдүүлэхээр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 2,837.6 сая төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс 294.0 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, 3.1 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос зарцуулж оны эцэст 84.4 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,050.3 сая төгрөг буюу 97.3 хувьтай байгаа нь хоол, үдийн цай, бараа ажил үйлчилгээний зардлын төсвийг хэмнэж зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	80112-Нийтлэг үйлчилгээ	293,978.50	293,978.50	-	100.00
2	80226-Байр ашиглалтын үйлчилгээ	7,378.80	7,378.80	-	100.00
3	80312-Сургалт семинар	3,689.40	3,689.40	-	100.00
4	80823-Эрүүл мэндийн арга хэмжээ	8,485.60	8,485.60	-	100.00
5	81801-Үдийн цай	201,994.80	193,371.00	(8,623.80)	95.73
6	81806-Дотуур байрны үйлчилгээ	263,836.90	256,516.00	(7,320.90)	97.23
7	81816-Хүүхдэд ээлтэй орчин	80,920.00	12,480.00	(68,440.00)	15.42
8	81823-Боловсролын байгууллагын багш, ажиллагсдын мэргэжил дээшлүүлэх	16,602.30	16,602.30	-	100.00
9	81834-Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2,028,705.10	2,028,705.10	-	100.00
10	81835-Сургалтын хэвийн үйл ажиллагааг хангах	225,998.50	225,998.50	-	100.00
11	81848-Сурах бичгийн түрээс	3,065.00	3,065.00	-	100.00
	Дүн	3,134,654.90	3,050,270.20	(84,384.70)	97.31

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль нь тайлант онд 1.6 сая төгрөгийг нэмэлт санхүүжилт авч, зориулалтын зарцуулсан байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

БӨА-2022/110/НА-СТА-ТШЗ

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Үүрийнтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 02 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 2,566.3 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 39.8 сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага бараа, ажил үйлчилгээний зардлыг хэмнэлттэй зарцуулсан байна. Тухайлбал: нормативт зардлыг 7.3 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 68.5 сая, үдийн хоолны зардлыг 8.6 сая, нийт 84.4 сая төгрөгөөр хэмнэж зарцуулсан байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 2.8 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 9.1 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлэв.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгав. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 398.4 сая төгрөгийн зарлагын 17 мөнгөн гүйлгээг, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 24.2 сая төгрөгийн 4 шийдвэрийг шилэн дансанд мэдээлээгүй. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 50% байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой албан шаардлага өгөв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар санхүүгийн тайлангийн аудитаар 0.7 сая төгрөгийн акт тогтоосныг барагдуулсан боловч төсвөөс төлсөн, Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилттэй холбоотой 1 албан шаардлагыг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Хүснэгт:4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	733.5			0%
Албан шаардлага	1	5,743.6	1	5,743.6	100%
Зөвлөмж					
Нийт дүн	1	5,743.6	1	5743.6	50%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Аудитаар өмч хөрөнгийн хадгалалт, ашиглалт, төсвийн зарцуулалтыг бүрэн шалгах боломжгүй, эрсдэлтэй гэж сонгосон данс, ажил гүйлгээнүүдэд горим сорил хэрэгжүүлсэн тул гүйцэтгэлийн шалгалтаар өмч хөрөнгийн хадгалалт, ашиглалт, төсвийн зарцуулалтыг дэлгэрэнгүй шалгах шаардлагатай.

Дараагийн аудитаар орон тооны гүйцэтгэл, хоол, үдийн цайны төсвийн зарцуулалт, бараа материалын тайлан гаргалт, тооллого, тооцоо хийсэн байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн БӨА-2022/110/НА-СТА-ТШЗ

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

хөтлөлт, төсвийн зарцуулалтад тавьж буй дотоод хяналтын хэрэгжилтийг анхаарах шаардлагатай.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 951.0 сая төгрөгийн зөрчил илэрч 6.2 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 939.7 сая төгрөгийн албан шаардлага, 5.1 сая төгрөгийн зөвлөмж өгөгдлөө. Үүнээс сургуулийн захирал, нягтлан бодогч нарт хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар дараах зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон. Үүнд:

1. Сургуулийн захирал нь Боловсрол шинжлэх ухааны сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А/35, А/10/9 дүгээр хамтарсан тушаалыг баримтлаагүй, сумын Засаг даргын захирамж гаргуулаагүй 2.3 сая төгрөгийн ур чадварын нэмэгдлийг хууль бус авсан.

2. Нягтлан бодогч нь сургуулийн захирлын тушаалаар ур чадварын нэмэгдлийг 20 хувиар олгохоор тогтоосныг 25 хувиар бодож 0.5 сая төгрөгийн нэмэгдлийг илүү авсан.

3. Ажиллагсдын цалингаас нийтдээ 157.8 сая төгрөгийн татварыг суутган авч 152.3 төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлж, 3.5 сая төгрөгийн татварыг төсөв төвлөрүүлээгүй, санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаж харуулаагүй орхигдуулсан.

5.2 Албан шаардлага:

Аудитаар дараах зөрчлүүдэд зөрчил арилгуулах албан шаардлага өгөв. Үүнд:

1. БСШУС-ын сайд, Сангийн сайдын 2018 оны А/024/11 дүгээр хамтарсан тушаалаар баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн багшаас бусад, захиргааны удирдлага, боловсролын бусад ажилтны орон тооны жишиг норматив”-ыг зөрчиж нярвын 1 орон тоог илүү ажиллуулж, төсвөөс 8.4 сая төгрөгийн үргүй зардал гаргасан.

2. Хоолны зардлын төсвөөс оны эцэст цалингийн ашигт 14.9 сая, НДШ-д 1.7 сая, мэдээлэл технологийн зардлаас 3.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 4.0 сая төгрөгийн бичиг хэрэг, аж ахуйн материал нийтдээ 23.8 сая төгрөгийг холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр гүйлгэн зарцуулсан.

3. Нярвын аж ахуй, бичиг хэрэг, урсгал засварын материалын зарцуулалтын тайлан гаргаагүй, шаардахаар хуудсаар зарлагдсан, түрээсийн номын орлого 3.1 сая төгрөгийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардалд хамруулан захирлын 2022 оны Б/82 тушаалаар аймгийн "Сумдын бүсийн иргэдийн спортын наадам"-ын удирдамжийг үндэслэн ирсэн зочдыг хүлээн авах арга хэмжээнд зарцуулсан боловч хувь хүний дансанд нэхэмжлэл, зарлагын падаангүй шилжүүлэн, зарцуулалтын тайланг гаргаагүй, анхан шатны бүрдэл дутуу баримтаар зарцуулсан.

4. Сургуулийн 2 няравт нь жилийн турш 434 цаг буюу 2.3 сая төгрөгийн илүү цагийн хөлс олгож, өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар сургуулийн захиралд тавьсан 0.7 сая төгрөгийн төлбөрийг сургуулийн төсвөөс төлж, төсвөөс үргүй зардал гаргасан.

5. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 398.4 сая төгрөгийн зарлагын 17 мөнгөн гүйлгээг, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 4

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

шийдвэр ийн 24.2 сая төгрөгийн зарцуулалт гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 50% байна.

Аудитаар дараах зөрчилд сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага хүргүүлсэн. Үүнд:

1. Сургуулийн захирлын 2022 оны А/20 дугаар тушаалаар байгуулагдсан жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллого хийх ажлын хэсэг тооллогын бүртгэлийг хагас дутуу хөтөлсөн, тооллогын дүнг хэлэлцэж тооллогын бүртгэлийг баримтжуулаагүй, нягтлан бодогч нь тооллогын дүнгээр тооцоо бодсон акт үйлдэж, үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, үүнээс шалтгаалан санхүүгийн тайлан дахь үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдэл болох 481.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг тулган баталгаажуулах боломжгүй.

6.3.Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Бүртгэл, тайлагналтай холбоотой асуудал

1.1.Илрүүлэлт:

Сургуулийн балансад элэгдлээ бүрэн нөхсөн, биетээр байхгүй 5.1 сая төгрөгийн ачааны машиныг бүртгэж, актлах шийдвэр гаргуулаагүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Хуримтлагдсан элэгдлээр анхны өртгөө бүрэн нөхсөн 5.1 сая төгрөгийн ачааны машиныг актлах шийдвэр гаргуулж, данснаас хасах.

Дээрх зөвлөмжүүдийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс				
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж	Хариуцлага тооцуулах	Хууль, хяналты

Цэнгэл сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

									албан шаардлага		н байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалингаас суутгасан 3,487.4 мянган төгрөгийн татварыг санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаж харуулаагүй	1	3487.4	1	3487.4								
Сургуулийн захирал журам зөрчиж ур чадварын нэмэгдэл авсан, нягтлан бодогч ур чадварын нэмэгдлийг тогтоосон хэмжээнээс илүү авсан.	1	2756.7	1	2756.7								
Хоолны зардлын төсвөөс цалингийн ашиг, НДШ, мэдээлэл технологийн зардлаас үндсэн хөрөнгө, бичиг хэрэг, аж ахуйн материал холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр гүйлгэн зарцуулсан.	1	23760.3			1	23760.3						
Жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлийг бүртгэлийг баримтжуулаагүй, тооллогын дүнгээр үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй	2	481587.7							2	481,587.7		
Элэгдлээ бүрэн нөхсөн, биетээр байхгүй ачааны машиныг актлах шийдвэр гаргуулаагүй байна.	1	5065.2					1	5065.2				
Дүн	5	516,657.3	2	6,244.1	1	23760.3	1	23760.3	2	481,587.7		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 17 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 4 шийдвэрийг шилэн дансанд мэдээлээгүй	1	423,007.7			1	423,007.7		
Дүн	1	423,007.7			1	423,007.7		
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
“Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн багшаас бусад, захиргааны удирдлага, боловсролын бусад ажилтны орон тооны жишиг норматив”-ыг зөрчиж 1 орон тоог илүү ажиллуулж, төсвөөс үргүй зардал гаргасан. Няравт илүү цагийн хөлс олгож, өмнөх оны аудитаар тавьсан актыг төсвөөс төлсөн	1	11,377.2			1	11,377.2		
Дүн	1	11,377.2			1	11,377.2		
Нийт дүн	2	434,384.9			2	434,384.9		